

## GAGAUZ MÜZİK KÜLTÜRÜNÜN CANLI BİR ÖRNEĞİ: DIMITRI GAGAUZ'UN "OĞLAN" ÜÇLEMESİ

Natalia Costicova<sup>1\*</sup>

1: İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Müzik Bölümü, Malatya.

### Özet

Bu eser Gagavuz halkının kökeni hakkında bilgi vermektedir. Moldova'ya nerden ve nasıl geldiler. Melismatik özelliklerini anlatır.

Yazar, Gagavuz müziğinin korunması ve geliştirilmesinde, müzikolog ve besteci Dmitri Gagauz'un paha biçilmez katkılarından bahsediyor. Piyano üçlüsü Oglan'ın örneği, oyunun klasik form ve folk tricks tür modelinin sentezini göstermektedir. Formun analizi, çelişmeler için bazı teknik önerilerle yapılmıştır.

Teknik zorluklar, eğlence ve yaratıcı erişilebilirlik (bu eser aşktan bahsediyor) ile birlikte acınacak lirikçilik, bu üçlücüyü konser repertuarının genişlemesi için verimli bir malzeme olarak önermemize izin vermektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Gagavuz müziği, Besteci Dmitriy Gagauz, Klasik üçlü, Viyolonsel, Müziksel Performans

### 1. Giriş

Halk sanatı ile klasik sanat birbirinden farklı iki dünyadır. Bestecinin hem performansını ortaya koyması bakımından aldığı eğitim hem de bestecinin dünya görüşünde klasik müzik eğitimi popüler müzik eğitimi yaklaşımlarından çok farklıdır. Klasik bir eğitim ile donatılmış besteci, elindeki müzikal malzemeye yenilikçi bir bakış açısı getirirken, yaratıcısı olduğu müziği sunarken ihtiyaçlara karşı sunduğu müziğin ana hatlarına yaklaşır. Klasik müzikte tür özellikleri, halk melezlikleri, modülasyon, tempo, ton çeşitliliği klasik türe ait ürünlerde benzersiz bir lezzet katar.

Halk sanatında durum çok farklıdır. Halk sanatında müzik imgesi insanın yardımcısıdır. İnsanın ruhi durumunu ifade eder, günlük hayatta insana yardımcı olur ve ona hayat boyu eşlik eder. Doğum anı, doğum günü, düğün günü... gibi unutulması imkânsız tüm anlarda halk sanatı ve müziği vardır. Bu sebeple, klasik formların bağlı olduğu sıkı kurallarla halk müziği eserlerinin kolay kolay icra edilebileceği söylenemez. Sanatçı bakış açısıyla da bakıldığında, halk eserlerinin icrasında sık sık teknik anlamda zor anlar yaşandığı görülebilir. Bu nokta hem klasik müzisyenlerin hem de dinleyicilerin halk müziğinin daha iyi anlaşılması için bir çıkış yolu olarak seçilebilir.

Bu araştırmanın amacı, halk oyunlarını, halk müziğini daha sofistike olarak bilinen Avrupa dinleyicisine olabildiğince yakından tanıtmaktır. Güzelliğe ait cümlelerin ve

notaların tempo ilişkilerinin gelecekteki sanatçısını kolayca anlamaya ve anlatmaya çalışmaktır.

Gösterimleri paylaşmak ve bu üçlü hakkında görüşler sunmak için bu eseri tekrar tekrar icra etmiş bir ikisi olarak, D. Gagauz'un "Oğlan" piyano üçlemesinin halk arasındaki ilişkilerin rolünü, ton renkleriyle anlamlandırarak gösterdiğini söylemem mümkündür. Çalışmanın teorik anlayışı pratik çalışmadan çok farklıdır. Sahnedeki çalışmalar, izleme anı ve izleyicinin daha sonraki değerlendirmeleri, eser hakkında farklı noktalar öğrenmenin ve öğretme işi için ayrılmaz bir pratik süreç haline geldiği noktada önem arz eder. Sahnede gerçekleştirilen her performans, eserin anlaşılması bağlamında yeni bir değişiklik getirmiş, yeni renkler bulmuş ve tarafların baskınlığını yorumlamıştır.

## 2. Gagavuz halkının tarihi

### 2.1 Gagavuzların kökeni tarihi

Moldova'nın güneyinde ve 1832 km<sup>2</sup> yüzölçümüne sahip Gagavuzya muhteşem topraklara sahip bir bölgedir. Böylesine küçük bir merkezde birçok halk, farklı dilleri, dansları, enstrümanları ile çokkültürlülük örneği göstererek yaşamaktadır. Moldovyalı, Ukraynalı, Polonyalı, Yunanistanlı, Rusyalı, Türkiyeli pek çok insan; Yahudilik, Hristiyanlık gibi farklı inanışlara sahip olmasına rağmen barış, huzur ve uyum içinde yaşarlar.

Tarihten bugüne kadar Kiev Knezliği, Galiçya Beyliği, Altınordu Devleti zaman zaman bu mükemmel topraklarda hüküm sürmüştür. Her tarihi devrede buralarda izler bırakılmakla birlikte kültürel öğelerin de geliştiği, zenginleştiği, çeşitlendiği izlenmiştir. Bu çokkültürlü yapının muhteşem birlikteliğinde, Moldovalılar hora dansı ve joc adı verilen çok hareketli bir dans türünü icra ederler. Bölgede Ukraynalı baladalar, aşırı hızlı olan ve durdurulması güç hopaklar, Bulgar ilahileri, Yunan sirtakileri, Polonya polonezleri ve Türk monofonik (tek sesli) şarkıları duyulabilir.

Moldova Cumhuriyeti'nin güneyinde, yazılı bir dili olmamasına rağmen yüzyıllar boyunca halk dilini, orijinal kültürünü, çok zengin olduğu bilinen halk sanatlarını koruyabilmiş olan Gagavuz halkının köken sorunu, uzun zamandır süregelen tartışmalara konu olmaktadır. Gagavuz coğrafyasının en ünlü ve çağdaş bilim adamlarından biri olan Mikhail Guboglo, Gagavuz kökenli yirmi bir halkın varlığını tespit etmiştir. Bu bilgi "Türkiye'de çok tanınan Gagavuz Padişah Keykavus'un rehberliğinde, 13. yy. da Dobruja'ya taşınan Türklerin soyundan gelmiştir." sözleriyle aktarır. Keykavus bu anlamda ilk Gagavuz ulusunu bulmuştur: Uzilyet (Gagavuzia, 2017 ).

Kronolog D. Todoroglo'nun teorisine göre ise Gagavuzlar, İslam dininin kabulü esnasında Pagan dinine sadık kalmışlardır. Gagavuzlar, Orta Asya'dan ayrılmış olan Türk ocağı Oğuz boylarından gelmektedir. Volga ve Don ırmakları arasında Hazar Denizi ve Karadeniz'in kuzeyinden baskı altına alınmışlar ve daha sonra Dobruja'da ilk Gagavuz ulusu Uziyalet'i kurmuşlardır. Bu süreçten sonra ise Bizanslıların etkisiyle Hristiyanlığı kabul etmişlerdir (Gagavuzia, 2017 ).

Rus, Moldovalı ve Gagavuz bilim insanlarını birleştiren bir başka nokta da Gagavuz'un bağımsız bir ulus olduğu gerçeğine dayanmaktadır. 10. yy. da Orta

Asya'dan Balkanlara taşınan Peçenekler, Oğuz Türklerinin ve Kıpçaklıların yarı-norman kabileleri temelinde kurulmuş ve Khazar Kaganat'ın Rus Knez Svyatoslav tarafından mağlup edilmesiyle Hıristiyanlığı kabul etmiştir (Gagauzia, 2017 ).

## 2.2 Gagavuz müziği

Gagavuz müziği tek sesli ve metro-ritmik çeşitliliğe göre farklılıklar göstermektedir. Gagavuzların müzikleri, tonuna göre Balkan müziklerine daha çok benzemektedir ancak Gagavuz müziklerinde doğu müzikleri ile de karşılaşılabilir. Değişken anahtar notu ile doğal majör ve minör, anhemitonik tonun baskınlığıyla ise diatonik-heptatonik melodinin geniş yayılması izlenebilir. Son kadansta, bazı Gagavuz ezgilerini Moldovalılarla birleştiren aliterasyon sıklıkla kullanılır. Gagavuz müziklerinin temel formları şu şekildedir:

1. Epos'un melodik müziği;
2. Yalnız ve toplulukta yapılan dans müziği
3. Enstrümantal halk tınısı ve müzik parçaları. ( wikipedia, 2017 ).

Bölgede, telli enstrümanlardan keman ve üç telli kavuş ile nefesli enstrümanlardan kamış ve koval çok yaygındır. Ritim çalgılarının çeşitliliği ise dikkat çekicidir. Bununla birlikte İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra akordeon enstrümanı Gagavuz müziğinin tınısına giderek yerleşmeye başlar. Akordeon, tipik tören enstrümanı olarak kullanılmaya başlanır ve düğünlerde çalınarak öğrenme sürecinin önemli bir parçası haline gelir. Bu süreçten sonra sanat dünyasında önemli yer etmiş eserler üretilmeye başlanır. Bunlar arasında Gagavuz müziğinde yer almış önemli usta sanatçılar, M. Kolsa, E. Kvilinokova ve diğer pek çok bilim adamının ustalık parçalarından söz edilebilir (M. Kolsa, 1981 №1, M. Kolsa , 1983 № 18, serin, 2017).

## 3. Dmitry Gagauz ve üçlü "Oğlan"

### 3.1 D. Gagauz'un yaşam ve yaratıcılığının kısa tarifi

Gagavuzların müzik mirasının geliştirilmesine ve korunmasına paha biçilmez katkı yapan Dmitrii Gagauz - besteci, müzikolog ve öğretmen olarak tanınır. 1946'da Moldova Komrat'ta dünyaya gelir. Daha ilk yaşlarında müzikten etkilemeye başlar ve kendisinin radyo dinlerken müzikle tanıştığını ifade eder. Dmitrii klasik müziğin başyapıtlarını keyifle dinler; bağımsız olarak akordeon çalmaya hâkim olur ve ezgilerini tutkuyla seçer. Komrat'ta herhangi bir müzik okulu bulunmaz. Bu yüzden Dmitrii sistematik bir çalışmaya ancak on altı yaşında başlayabilir. Bu çalışma ise ancak üst düzeyde yetenekleri olan bireylerin girebildiği "Stefan Neaga" Halk Çalgıları bölümüdür. Yani Dmitrii yıllar sonra Müzik Teorisi ve Kompozisyon bölümüne girebilmiştir. İlk kompozisyonu tambur için yazılmış olan "Kınca" eseridir ve bu eser yıllar süren çalışmaları sonucunda ortaya çıkmıştır.

Müzik okulundan mezun olan D. Gagauz, konservatuvarda Gösteri Sanatları Fakültesi'ne girdi. Burada müzik teorisi ve halk müziği alanlarında çalıştı. Aynı zamanda Halk Müziği ve Müzikoloji Bölümlerinde çeşitli teorik disiplinleri öğretmeye başladı. Yaz tatili boyunca halk sanatları alanında derleme çalışmaları yaptı.

Üniversite yıllarında 400'den fazla beste ve halk müziği derlemelerine imza attı. Yüksek lisans tezinde "Budjak Halk Müziği" sanatını başarı ile savundu.

Yazar, "Çalışmanın ikinci yılından bu yana süregelen araştırmamda Gagavuzların yaşadığı Odessa bölgesini, bu bölgenin güneyini ve tüm bölgelerimizi gezdim. Gagavuz halk müziği ile ilgili çok fazla halk masalı topladım. Bu eserler Moldova Cumhuriyeti Müzik ve Tiyatro Sanatları Akademisi'nin arşivinde şu anda 400'ün üzerinde örnekle yer almaktadır." diye belirtirken, bugün halk müziğinde 350'den fazla eserin kodlanmış örneğinin bulunduğunu ve kısa süre içinde Gagavuz Müziği koleksiyonunun çıkacağını da bildirmiştir (E. Kvilinokova, 2011, c. 567).

Besteci Dmitrii Gagauz, orkestra, oda müziği eserleri, koro parçaları gibi farklı türlerde besteler yapmıştır. Belli başlı müzik aletlerinin müzik adaptasyonunu ve transkripsiyonunu yazmıştır. Bunların arasında, keman ve piyano için "Bucaktan Motifler", sahne için "Müzikal Masal" ve çello için "Türk Motifleri" ve Scriabin'in karışık koro için bir acapella "Dört Prelüd" düzenlemesini yapmıştır. Dört piyano için piyes ve ithaf edilmek üzere "Magic Express" eserlerini bestelemiştir. Dmitrii Gagauz, Komrat M. Çekira Eğitim Koleji için de bir marş yazmıştır. Balkan ve Türk metroritim öğelerinin özelliklerini taşıyan bu canlı melodi, oldukça liriktir ve O'nun müziğinin karakteristik bir özelliğini de temsil eder.

Bugün Dmitrii Gagauz sanatsal ve bilimsel çalışmalarını hala sürdürmektedir. Çeşitli uluslararası konferanslara katılıp, farklı dergilerde makaleler yayımlayıp, kitaplar yazmaktadır. D. Gagauz, hayatının başyapıtı olacak eseri temel halk müziği bilgileriyle yazacaktır.

Yazar, "Şarkıların ve beyitlerin metinlerini içerecek olan müzik kitabında metinlerin bulunduğu bölüm üç bölümden oluşacaktır: Şarkılar, Beyitler, Maniler (Rus kültüründe Chastushka adı verilen kısa ve komik şarkılar.) Bu bölümler atalarımızın kullandığı farklı enstrümanlar ve metotlarla birlikte icra ettiği halk müziği anlamına gelir. 1968'de "19. yy. da doğmuş insanlardan şarkı kaydetmeyi başardım." diyen sanatçı şansına her zaman şükrettiğini de belirtir. "Özellikle Odessa bölgesi Kotlovina Köyü'nde 1885 ve 1890 arasında doğanlardan, çözülmeye ve keşfedilmeye çalışılan harika halk müziği örneklerini buldum. Tonlamayı kaybetmemek için çok uğraş verdim. Çünkü bu değerli malzeme Gagavuz folklorünün hazinesidir. Bu koleksiyonun küçük bir iyileştirmeye ihtiyacı vardı ve önümüzdeki yıl Molovya Cumhuriyeti Devletinin yardımlarıyla yayınlayacağımı umuyorum." diye aktarır (topor. 2017).

D. Gagauz, yılların getirdiği müzikolog tecrübesi ve sezgiselliği ile gerçek sanatın, kültürler arasında konuşma biçiminden ve kültürler arasındaki birleşiminden doğmuş olduğunu ileri sürer. Modern müziğin köklerinin kültürel tarihte bulunduğunu ileri sürer. Başyapıtları halk tarafından yaratmak düşüncesiyle hareket ederek 1990'ların sonunda Gagavuz Klasik Müzik Grubu olan "Filiz"i yarattı. Bu grup S. Rachmaninoff Müzik Lisesi, Kişinev Müzik Okulu öğrencilerinden oluşur: S. Filioglo - Piyano, O. Dushkova - Çello, A. Ghermek - Keman, G. Vlad - Soprano ve diğer müzisyenlerden oluşur. Filiz Grubu Komrat ve Çadır-Lunga'daki Gagavuz özerkliği onuruna 1995'te Kişinev'de, 1998'de "Kültür Günleri Kutlaması" programında konserler verir. İlerleyen zamanlarda Dmitrii Gagauz, "Türk Motifleri", "Oğlan Trio", "Gagavuz Oyunu" eserlerini Filiz Grubu'nun icra etmesi için yazar.

Besteci D. Gagauz, bu gençlik topluluğunu desteklemek için elinden gelen her şeyi yaptığını ifade etmiş, Moldavya'daki ekonomik hayatın sıkıntılı olması münasebetiyle bu grubun gelişmesi için yeterli imkânların sunulmadığını bildirmiştir. Öyle ki grup

üyeleri zamanla dağılacaktır. Grup üyelerinden biri yurtdışına yerleşir, birileri diğer müzik topluluklarında çalışmaya başlar, diğerleri de müziği bırakır.

Dimitrii Gagauz'un eserleri bugün hala büyüleyiciliğini devam ettirir.

### 3.2 "Oğlan" üçlüsü

"Oğlan" üçlüsü, D. Gagauz'un bestecilik hayatındaki en parlak renk olarak kendini gösterir. Bu üçlemeyi, I. Saulova – Kemanda, N. Kozlova - Çelloda ve O. Iuhno – Piyanoda ilk kez icra eden sanatçılardır. Bu üçleme çok nitelikli ve melodik olarak kulaklara hitap ederken, çalma metodu ve tekniğinin zor olması özel bir kitabın çıkması için de yol göstermiştir: "Moldovya Cumhuriyeti Oda Müziği Eserlerinin Tarihi, Teorik Soruları, ve Eserlerin Metodolojik Eğitimi" Bu eser 2014 yılında "Müzik, Tiyatro ve Sanat Akademisi"nden aynı zamanda çellist olan Prof. Dr. Nadejda Kozlova ve metodoloji uzmanı Prof. Svetlana Tsirkunova eserlerdeki müzikal materyallerin analizini, eserlerin bileşimsel özelliklerini detaylıca incelerler(Kozlova N., Tsvirkunova S., 2014, s.256). Yazarlar dikkatleri pianoforte ve keman parçalarına çekerken müzik topluluklarına bu eserlerin icrası hakkında önemli bazı bilgiler ve tavsiyeler verirler.

Kozlova ve Tsirkunova oda orkestralarında defalarca bu besteyi icra ederler: Kemanda Daniel Fedorean, çelloda Natalia Costicova görülürken, piyanoda Natalia Djalilova eseri başarıyla sunar. Halen Türkiye'de çalışan ve canlı performanslar sergileme imkânına sahip olan orkestra üyeleri Türk dinleyiciler için "Oğlan" müzikal üçlemesini defalarca sergilerler. Üçleme, Türk dinleyicilere de devamlı yeni etkiler bırakır. Birçok dinleyici bestecinin bu eseri hakkında farklı sorular yöneltir ve eser hakkında yeni bilgiler öğrenmeye çalışır. Sadece gençlerde ve öğrencilerde değil, aynı zamanda ileri yaştaki insanlara, öğretmenlere, öğretim elemanlarına, profesyonel müzisyenlere ve hatta müzikten çok uzak olan insanlara dahi büyük zevk veren eser bu kitlelerde kalıcı etkiler bırakmış; dinleyenleri mükemmel ritmiyle ve lirizmiyle içine almayı başarmıştır. Bu süreçten daha sonraki dönemlerde konservatuvarın koridorlarından bu üçlemenin melodisinin kulaklara çarptığı görülür. Öyle ki oda orkestrasının provaları öğrenciler tarafından merakla dinlenmektedir.

### Müziğin formunun analizi ve eserin tarifi

D. Gagauz eserlerini kaleme alırken daha önce edindiği tecrübelerle halk şiirlerini önce kaleme alır sonrasında ise bunları belirli bir metotla notalara döker. Bu durum O'nun pek çok bestesinde görüleceği gibi "Oğlan" müzikal üçlemesinde de görülür. Müzikal metninde önce, şiirsel metin dikkati çeker. Giriş bölümü Gagavuz folklorundan bir şiir içerirken bu şiir bir Gagavuz halk şarkının temelini konu alır. "Oğlan" kelimesi "oğul" ya da "adam" anlamına gelen bir sözcük olarak akıllara gelir.

Şiir, birbirini seven genç bir kız ve bir oğlanı anlatır.

## "Oğlan"

(Gagavuz halk türküsü)

1. *Oğlan, Oğlan kalk gidelim*  
*Oğlan, Oğlan kalk gidelim*  
*Tuna nehri boyunda koyun güdelim*  
*Ne güzel oğlan, yalabık çoban*
2. *Kırmızı fesini giyinsen başına*  
*Kırmızı fesini giyinsen başına*  
*Pek özledim ben seni, gelsen yanıma*  
*Ne güzel oğlan, yalabık çoban*
3. *Oğlan, Oğlan boynuma dolan*  
*Oğlan, Oğlan boynuma dolan*  
*Elim yaptı saçımdan sana bir yorgan*  
*Ne güzel oğlan, yalabık çoban*
4. *Kızgın bakışların yaktı beni*  
*Kızgın bakışların yaktı beni*  
*İşitsene (dinlesene) canımın sevda sesini*  
*Ne güzel oğlan, yalabık çoban*
5. *Oğlan, Oğlan ne güzelsin sen*  
*Oğlan, Oğlan ne güzelsin sen*  
*Yandı artık yüreğim bekleyip seni*  
*Ne güzel oğlan, yalabık çoban*

Gençlerin aşkının hikâyesinde müzik aletleri geleneksel rollerin dağılımını gösterirken, genç ve güçlü duygular müzikal üçleme ile ifade edilmektedir. Üçlemede, keman kadını, çello - yakışıklı delikanlıyı sembolize ederken, piyano yeryüzünü ve Moldova'nın güneyini sembolize eder. Müzikalin anlatıldığı mekân ise yine Moldovya'nın güneyidir: Gagauzya.

«Oğlan» müzikal üçlemesi lirik yapıdadır ve tek parçalı bir bestedir.

Gagavuzların poetik folkloru gibi, müziğin de melodik ve armonik temeli Gagavuz şarkılarından ve danslarından gelir. S.Tsvirkunova ve N.Kozlova tarafından belirtildiği gibi, bu beste serbestçe yorumlanabilir zira bu eser konsantrasyon formunda yazılmıştır: – A1 – B – C – B 1 – A2 A (Moderato – Vivo – Lento – Vivo) eserin giriş

ve ilk şarkı tema fonksiyonunu gerçekleştirir. *A1 (Allegro moderato – Agitato)* ilk müzikal görüntünün varyantının dönüşümdür. *B (Andante sostenuto)* eserin lirik ve doruk noktasıdır, *C (Piu mosso)* – Eserin doruk noktası üçlemenin ana kısmıdır ve bu bölümde farklı dans imgeleri görülür. Bu noktanın devamında ayna gibi reprise (yineleme) bölümünde değişim görülür. *B1 (Sostenuto)* ve *A2 (Lento maestoso)*, müziğin orijinalinde dalgın, baygın ve ağırlı bir üzüntünün dokunuşu ile karakteri geri döner. Bu nokta eserde bir daire gibi kapalı olarak tabir edilebilecek sanat alanının bulunduğu gösterir ve bu alan lirik ifadelerle doludur ( Kozlova N., Tsvirkunova S., 2014, s.201).

11 ölçülü piyano girişinde çoban şarkılarına benzeyen doğaçlamalar vardır. Burada piyano toprak sembolü olması sebebiyle tıpkı çobanların halk melodilerini andırarak şekilde icra edilir. Giriş kısmı tüm kompozisyon için önemlidir çünkü aynı melodi son ölçüde de belirecektir.

Üçlüğün ana teması - tipik Gagavuz folklorunda görülen melizmatik değerlerde bestelerdir.

### Musikal Örnek 1

*A1 (Allegro moderato)* bölümünde lirik unsur çellodur. Bunun için çello sesinde yeni renkler, derinlik ve ekspresyonist bir yapı kendini hissettirir. Keman partisine gidilirken, yükselen sesler sergilenir ve "tıpkı uçarcasına" keman pasajları "stereoskopik" hale getirilir.

### Müzikal örnek 2

Bölüm B, *Andante sostenuto* (61-75 arası ölçüler) – lirik melodinin odak noktasıdır. Bu bölümde orkestrada çello öne çıkar ve ilk pozisyonda yerini alır. Cantilena çello teması eserin giriş temasından türetilmiştir.

Başında bir oktavlık atlama vardır. Bu bölümde Trembita unsuru görülür. (Trambita - çobanlar tarafından kullanılan ve ses çıkaran bir tür nefesli çalgıdır. Çobanlar, bunu üfleyerek uzun mesafelerde iletişim kurabilirler.)

### Müzikal örnek 3



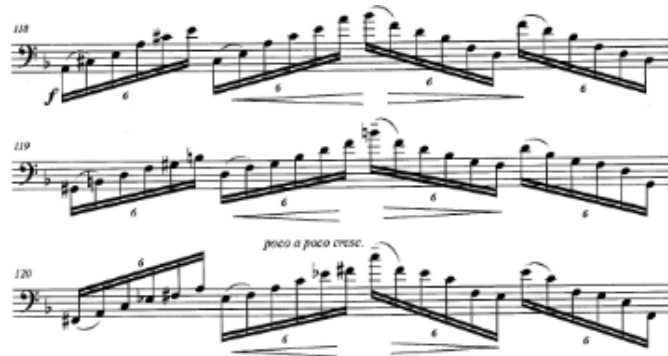
Bu bölüm tamamen müzikal melodilerin diyalogunu ortaya çıkarır. Melodik çello ifadelerinin devamında keman trileri görülür ve keman üst pozisyonlara getirilerek tamamlanır. Bu enstrümental düet genç erkek ve kız (bu üçlüğün üyeleri) konuşmalarında pastoral bir atmosfer yaratmaktadır.

C bölümünde neşe ve dans unsuru görülür çünkü boyut (12/8) değişmektedir. *Piu mosso* hızı ile ve Moldovya halk «hora» dansının metro ritmik özelliklerini kullanan hora melodisini keman, çello ve piyano defalarca icra eder. Enstrümanlar arasında tınılar sürekli değişirken bu husus dans ritminin de değişikliğini göstermektedir. .

Her alet kendi sesi sayesinde, dans unsurunun gelişimine katkıda bulunur. Bu bölümün sonunda enstrümanlar ile heyecanlı bir "Hora" gerçekleştirirler. Bu teknik birçok müzik kültüründe seslerin aynı olmasına dayalı bir tiptir. Böylece, besteci coşkulu müzik performansı atmosferini yaratmaktadır.

Bir çellist için en büyük zorluk 118. ölçüden başlayarak B1 ve A2 bölümlerinin sınır noktasında kendini hissettirir. Çello parçasının dokusu, altılı ses aralığını kapsayan arpejli pasajlardan oluşur: Re notası büyük oktavdan ve Sol notası 2. Oktavdan ses aralığına geçer. (1. Pozisyondan 13. Pozisyona kadar).

### Müzikal örnek 4



Bir pozisyonda üç nota bulmak çok önemlidir. Yay tekniği için en uygun bar - 2 legato, 2 non legato, 2 legatodur. Böylece her altılı ses bir yay ile aşağıya doğru başlar. Bu dokunuşla, ses daha iyi kontrol edilebilirken daha sağlam bir hale getirilebilir. Bu virtüöz bölümünün fff üzerindeki yüksek pozisyonları (11. ve 13. pozisyonlar) doruğa ulaşır.

Eserin özellikle en ilginç bölümü A2 bölümüdür. Bu bölüm tek parçadan oluşmaktadır.

### Müzikal örnek 5

The image shows a musical score for Violin (Vln.), Viola (Vc.), and Piano (Pno.). The score is divided into two systems. The first system covers measures 127 to 131. The second system covers measures 131 to 135. The tempo is marked 'Tempo I' and 'Lento maestoso'. The dynamics are marked 'ff' and 'appassionato'. The piano part includes a 'rit.' (ritardando) marking. The violin and viola parts are marked 'ff' and 'appassionato'.

A2 bölümünde çello ve keman seslerinin orijinal düet temasının bulunduğu görülür. Eser başlangıçta gayet kibar icra edilirken bu bölümde daha coşkulu daha keyifli ve mutlu bir hale bürünür.

### Sonuç

Sonuç olarak, performansta standart olmayan bir çalışmanın gerektiği görülmektedir. Parmak, yay ve tempo tekniklerinin düşünülerek farklı metotlarla icra edilmesi gerekmektedir. Eserin icra aşamalarında tekrar tekrar şu noktalar hususiyetle görülmüştür:

1. Gagavuz halk çalgı tonlarının yaylı çalgılara nasıl aktarılması gereklidir.
2. Melezmatik performanslarda icra edilen halk müziklerinin, piyano üçlemesine yakın olduğu görülmüştür.

3. Folklor unsurlarının sentezinin Avrupa müzik geleneğine yakın olduğu sezilmiştir.
4. Piyano üçlüsünde geleneksel enstrümantal rollerin bu eserlerde daha değişik ve daha güçlü biçimlerde uygulanması gereklidir.

Yukarıdaki unsurlar özetlenecek olursa, "Oğlan Trio" keman, viyolonsel ve piyano için, D. Gagauz, tek parçalı bir piyano üçlüsünün unsurlarını Gagavuz folklor eserlerini değiştirerek günümüze uyarlamayı başarmıştır. Bu eserin müziği, liriklik, doğallık ve klasik enstrümanların sesi (başta keman ve çello olmak üzere) halk seslerine yakınlığı, tematik malzemenin folklorik doğası ile dinleyeni etkilemeye başlar. Teknik özellikler ve karmaşıklıklar karakterlerin görüntülerinde aciliyet, samimiyet ve gençlik dürtülerini bir kez daha vurgulamaktadır. Eserin tınıları; müzik dilinin demokratik karakteriyle ayırt edilebileceği gerçeğini göz ardı edemez, bu da dünyanın farklı ülkelerindeki dinleyicilerin doğrudan olumlu tepkisine neden olur.

Sonuç olarak, keman, çello ve piyano için "Oğlan" müzikal üçlemesinde D.GAGAUZ bir bölümlü piyano üçlemesini ve Gagavuz folklor geleneğini bağlayabilmiştir. Böylece müziği lirik, doğal ve folklor geleneğine yakınlaştırmış, klasik enstrümanların (öncelikle keman ve çello) samimi sesi olduğu için ayrıca sevilmiş ve defalarca icra edilmiştir. Bu melodide bir ses cazibesi ve demokratik bir müzikal dil vardır. Bu sebeple tüm dünyadan dinleyicilerin ilgisini fazlasıyla çekmektedir.

## Kaynaklar

1. Gagavuzia. (2017). Gagavuzians'ın kökeni. (02.02. 2017). Erişim: [http://gagavuzia.ru/news/proiskhozhdenie\\_gagauzov/1-0-1](http://gagavuzia.ru/news/proiskhozhdenie_gagauzov/1-0-1)
2. Wikipedia. (2017). Gagavuz müzik. (15.02.2017) Erişim: [https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D1%83%D0%B7%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F\\_%D0%BC%D1%83%D0%B7%D1%8B%D0%BA%D0%B0](https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D1%83%D0%B7%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F_%D0%BC%D1%83%D0%B7%D1%8B%D0%BA%D0%B0)
3. Koltsa M.. Gagauzların müzikal folkloru, Sovyet müzik, 1981, № 1.
4. Koltsa M. Gagauz müzikal folklorun perde: Ukraynalı müzikoloji, Kiev, 1983, № 18.
5. Serin.(2017). Kvilinkova E. Gagauz folkloründe teamül hukuku elemanlarının yansması. (02.02.2017). Erişim: [http://serin.su/publ/kvilinkova\\_e\\_n\\_otrazhenie\\_ehleientov\\_obychnogo\\_prava\\_v\\_gagauzskom\\_folklore/1-1-0-25](http://serin.su/publ/kvilinkova_e_n_otrazhenie_ehleientov_obychnogo_prava_v_gagauzskom_folklore/1-1-0-25)
6. Kvilinkova E. Gagauz halk şarkıları – «hayat dilbilgisi», Kişinev, 2011, 567 s.
7. 7. Topor. (2017). Gagavuz başkenti ünlü Gagavuz bestecisi bir jubile konseri olacak. (02.02.2017). Erişim: <http://topor.od.ua/v-stolitse-gagauzskoy-avtonomii-sostoitsya-yubileyny-kontsert-izvestnogo-gagauzskogo-kompozitora/>
8. Kozlova N., Tsvirkunova S. Moldova Cumhuriyeti'nde Oda ensemble müziği: teori, tarih ve öğretim yöntemleri soruları. Chişinău: Pontos, 2014 (CEASM), 256 s.